

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

L. A. GEELHOEDA

přednesené dne 19. ledna 2006¹

1. Tímto kasačním opravným prostředkem se Komise domáhá částečného zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise (T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01)² (dále jen „napadený rozsudek“). Kasační opravný prostředek je omezen pouze na věc T-239/01.

v rámci vyšetřovací pravomoci Komise podle nařízení č. 17, oproti spontánní spolupráci na základě sdělení o spolupráci.

I – Relevantní právní úprava

2. V řízení před Soudem posledně jmenovaný soud snížil pokutu uloženou Komisí SGL Carbon AG (dále jen „SGL“) rozhodnutím 2002/271/ES ze dne 18. července 2001 v řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/E-1/36.490 – Grafitové elektrody)³.

Nařízení č. 17

4. Článek 15 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články 81 a 82 Smlouvy⁴ (dále jen „nařízení č. 17“), stanoví:

3. Důvody kasačního opravného prostředku uplatňované Komisí se týkají některých aspektů spolupráce podniků s Komisí

„1. Komise může svým rozhodnutím uložit podnikům nebo sdružením podniků pokuty

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Recueil, s. II-1181.

3 — Úř. věst. 2002, L 100, s. 1.

4 — Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3.

od 100 do 5 000 zúčtovacích jednotek tehdy, *Pokyny*
pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

[...]

5. Sdělení Komise nazvané „Pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO“⁵ (dále jen „Pokyny“) ve své preambuli stanoví:

- b) při odpovědi na žádost podle čl. 11 odst. 3 nebo 5 [...] poskytnou nesprávné informace [...]

2. Komise může podnikům nebo sdružením podniků uložit rozhodnutím pokuty ve výši od 1 000 do 1 000 000 zúčtovacích jednotek nebo v částce tuto výši přesahující, ale nepřesahující 10 % obrátu dosaženého v předchozím účetním roce všemi podniky, které se na porušení podílely, a pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

„Zásady uvedené v [...] pokynech by měly zajistit průhlednost a nestrannost rozhodnutí Komise, co se týče podniků i Soudního dvora, při zachování volnosti rozhodování svěřené Komisi příslušnými právními předpisy udělovat pokuty v rozsahu 10 % celkového obrátu. Tato volnost se však musí řídit koherentní a nediskriminační politikou, která je v souladu s cíli sledovanými při ukládání sankcí za porušování pravidel hospodářské soutěže.“

- a) poruší čl. 81 odst. 1 a článek 82 Smlouvy, [...]

Nová metoda stanovování výše pokuty se bude řídit následujícími pravidly, která vycházejí ze základní částky, jež bude zvýšena s ohledem na přitěžující okolnosti, nebo snížena s ohledem na polehčující okolnosti.“

Při stanovení výše pokuty se bere v úvahu závažnost a trvání daného porušení.“

5 — Úř. věst. 1998, C 9, s. 3.

Sdělení o spolupráci

50 % snížení výše pokuty, která by mu byla uložena, pokud by ke spolupráci nedošlo.

6. Ve svém sdělení o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod⁶ (dále jen „sdělení o spolupráci“), Komise vymezila podmínky, za kterých mohou být podniky, které s ní spolupracují v průběhu jejího šetření kartelové dohody, osvobozeny od pokuty nebo mohou mít nárok na snížení pokuty, kterou by jinak musely zaplatit, jak stanoví bod A odst. 3 uvedeného sdělení.

2. Tak tomu může být, zejména pokud:

— před odesláním oznámení námitek podnik poskytne Komisi informace, dokumenty nebo jiné důkazy, které přispívají k prokázání existence protiprávního jednání;

7. Bod A odst. 5 sdělení o spolupráci stanoví:

— po obdržení oznámení námitek podnik informuje Komisi, že nezpochybňuje věcnou správnost skutkového zjištění, na kterých Komise založila svá obvinění.“

„Spolupráce podniku s Komisí je pouze jednou z mnoha skutečností, k nimž Komise při stanovení pokuty přihlíží [...]“

II – Skutkový základ sporu a sporné rozhodnutí

8. Bod D zní takto:

9. V napadeném rozsudku Soud shrnul skutkový základ žaloby, která mu byla podána, takto:

„1. Pokud podnik spolupracuje, aniž by byly splněny všechny podmínky uvedené v bodech B nebo C, má nárok na 10 % až

„1. Rozhodnutím 2002/271/ES [...] Komise konstatovala účast různých podniků na

6 — Úř. věst. 1996, C 207, s. 4.

řadě dohod a jednáních ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „dohoda o EHP“) v odvětví grafitových elektrod.

onů tun, z čehož bylo 280 milionů tun vyrobeno v elektrických obloukových pecích [...].

[...]

2. Grafitové elektrody se používají především pro výrobu oceli v elektrických obloukových pecích. Výroba oceli v elektrických obloukových pecích spočívá v podstatě v recyklaci, kterou je odpadová ocel přeměněna na novou ocel, na rozdíl od klasického procesu výroby ze surového železa vyrobeného ve vysokých pecích ze železné rudy. V elektrické obloukové peci se na roztavení ocelového šrotu používá devět elektrod spojených do skupin po třech. Z důvodu intenzity tavení je přibližně každých osm hodin spotřebována jedna elektroda. Výroba elektrody trvá přibližně dva měsíce. Grafitové elektrody nelze v procesu výroby ničím nahradit.
3. Poptávka po grafitových elektrodách přímo souvisí s výrobou ocele v elektrických obloukových pecích. Hlavními zákazníky jsou ocelářské podniky, které představují přibližně 85 % poptávky. V roce 1998 představovala světová produkce surové oceli 800 milio-
5. Technologická zlepšení v osmdesátých letech umožnila podstatné snížení spotřeby elektrod na tunu vyrobené ocele. Ocelářský průmysl prošel v tomto období významnou restrukturalizací. Pokles poptávky po elektrodách vedl k restrukturalizaci světového elektrodového průmyslu. Bylo zavřeno několik závodů.
6. V roce 2001 zásobovalo evropský trh s grafitovými elektrodami devět západních výrobců [...].
7. Podle čl. 14 odst. 3 nařízení č. 17 [...] provedli úředníci Komise dne 5. června 1997 souběžná neohlášená šetření [...].
8. Téhož dne provedli agenti Federal Bureau of Investigation (Federálního

úřadu pro vyšetřování) (FBI) ve Spojených státech prohlídka prostor několika výrobců. Po těchto prohlídkách byla zahájena trestní stíhání proti SGL [...] pro protiprávní kartelovou dohodu. Všichni obvinění se přiznali ke skutkům, které jim byly vytýkány, a souhlasili se zaplacením pokuty [stanovené] pro SGL na 135 milionů USD [...]

bylo žalujícími podnikům vytknuto, že [...] na celosvětové úrovni určily ceny a rozdělily národní a regionální trhy s dotčeným výrobkem podle zásady ‚domácí výrobce‘: UCAR a SGL byly odpovědné za Spojené státy; UCAR byla navíc odpovědná za některé části Evropy a SGL za zbývající část Evropy; [...]

[...]

10. Proti SGL [...] byly ve Spojených státech jménem skupiny odběratelů podány žaloby na náhradu trojnásobku škody (*triple damages*).

13. Podle rozhodnutí byly základními zásadami kartelové dohody následující zásady:

— ceny grafitových elektrod měly být určeny na celosvětové úrovni;

11. V Kanadě [...] v červenci 2000 se SGL přiznala k protiprávnímu jednání a souhlasila se zaplacením pokuty ve výši 12,5 milionů CAD za stejné protiprávní jednání. V červnu 1998 podali výrobci oceli v Kanadě proti SGL žaloby pro protiprávní kartelovou dohodu.

— rozhodnutí týkající se cen každé společnosti měla být přijímána výlučně prezidentem nebo generálními řediteli;

12. Dne 24. ledna 2000 zaslala Komise dotčeným podnikům oznámení námitek. Správní řízení skončilo dne 18. července 2001 přijetím rozhodnutí, kterým

— ‚domácí výrobce‘ měl určit tržní cenu na svém ‚území‘ a ostatní výrobci měli tuto cenu ‚následovat‘;

- co se týče ‚nedomácích trhů‘, tedy trhů, na kterých neexistoval žádný ‚domácí‘ výrobce, ceny byly určovány dohodou;
 - ‚nedomácí‘ výrobci neměli vykonávat žádnou agresivní hospodářskou soutěž a měli se stáhnout z ‚domácích‘ trhů jiných výrobců;
 - kapacita nesměla být zvyšována (japonští výrobci měli snížit svou kapacitu);
 - nesmělo dojít k žádným převodům technologie mimo okruh výrobců podílejících se na kartelové dohodě.
14. V rozhodnutí se dále uvádí, že výše uvedené základní zásady byly realizovány setkáními kartelu, která se konala na několika úrovních: setkání ‚manažerů‘, ‚pracovní‘ setkání, setkání skupiny evropských výrobců (bez japonských podniků), národní nebo regionální setkání věnovaná specifickým trhům a dvoustranné kontakty mezi podniky.
- [...]
16. Na základě skutkových zjištění a právních posouzení provedených v rozhodnutí uložila Komise dotčeným podnikům pokuty, jejichž výše byla vypočtena v souladu s metodou uvedenou v Pokynech o metodě stanovování pokut uložených na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO [...], jakož i ve sdělení o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod.
17. Článek 3 výroku rozhodnutí ukládá tyto pokuty:
- SGL: 80,2 milionů eur;
18. Článek 4 výroku ukládá dotčným podnikům, aby pokuty zaplatily ve lhůtě tří měsíců počínaje ode dne oznámení rozhodnutí, v opačném případě jsou povinny zaplatit úrok ve výši 8,04 %.“

III – Řízení před Soudem a napadený rozsudek

10. Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 20. října 2001 SGL a některé jiné podniky, kterým bylo sporné rozhodnutí určeno, podaly proti uvedenému rozhodnutí žalobu.

11. Napadeným rozsudkem Soud zejména rozhodl:

„[...]

(2) Ve věci T-239/01 SGL Carbon v. Komise:

— výše pokuty uložené žalobkyni článkem 3 rozhodnutí 2002/271 se stanoví na 69 114 000 eur;

— ve zbývajících částech se žaloba zamítá;

[...]“

12. V bodech 401 až 412 Soud rozhodl, že SGL není povinna odpovědět na některé otázky položené Komisí a předložit některé dokumenty. Skutečnost, že SGL nicméně

poskytla požadované informace musí být považována za dobrovolnou spolupráci a zohledněna podle bodu D odst. 2 první odrážky sdělení o spolupráci.

IV – Ke kasačnímu opravnému prostředku

13. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek, pokud jde o bod 2 jeho výroku;

— uložil SGL náhradu nákladů řízení.

14. SGL Carbon navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl kasační opravný prostředek;

— uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

V – Důvody kasačního opravného prostředku a hlavní argumenty účastníků řízení

15. Komise uplatňuje, že některé závěry Soudu uvedené v bodech 401 až 412 jsou v rozporu s právem Společenství a zejména s článkem 15 ve spojení s článkem 11 nařízení č. 17 a se sdělením o spolupráci. Napadená část rozsudku je navíc stížena vadami ze strany Soudu, pokud jde o její odůvodnění.

16. Komise předkládá jeden důvod kasačního opravného prostředku rozdělený do dvou částí a jeden podpůrný důvod kasačního opravného prostředku.

17. Hlavní důvod kasačního opravného prostředku, ve kterém se Komise táže, zda některé odpovědi na žádost o informace musí zásadně vést ke snížení pokuty, se týká:

- 1) žádosti o informace ze dne 31. března 1999 (body 407 až 409 a první tři věty bodu 410 napadeného rozsudku);
- 2) žádosti o informace ze dne 30. června 1997 (bod 412 napadeného rozsudku).

18. Druhý, podpůrný důvod kasačního opravného prostředku se týká míry snížení pokuty v případě poskytnutí spolupráce na základě dřívější žádosti o informace (bod 410).

19. Komise předkládá následující shrnutí argumentů.

20. Pokud jde o první část hlavního důvodu kasačního opravného prostředku, jež se týká předložení dokumentů, Komise argumentuje, že je vždy oprávněna požadovat předložení dokumentů a taková žádost neporušuje práva obhajoby. Neobsahuje otázky, které by mohly vést k připuštění existence protiprávního jednání. V bodech 408 a 409 napadeného rozsudku tedy Soud nerespektoval ustálenou judikaturu. Tento přístup je navíc v rozporu s body 403, 406 a 407, ve kterých Soud na tuto judikaturu odkazuje.

21. Soud měl navíc ověřit rozsah, ve kterém SGL skutečně odpověděla na žádost Komise o předložení požadovaných dokumentů. Znění odpovědi ze dne 8. června 1999 naznačuje, že se tak nestalo. SGL odpověděla, že nemá všechny požadované dokumenty. Není tedy žádný důvod pro podstatnější snížení, než bylo ve skutečnosti přiznáno. Přes neexistenci dokumentů se SGL snažila vysvětlit skutkové okolnosti. Komise

vzala tuto spolupráci v úvahu. Komise nevezala v úvahu z hlediska spolupráce pouze odpovědi na formální žádost o informace. Informace, které šly nad rámec povinnosti spolupracovat, byly vzaty v úvahu.

SGL větší snížení, neboť odpověď skutečně poskytnutá SGL nešla nad rámec povinnosti posledně jmenované spolupracovat podle článku 11 nařízení č. 17. Ke snížení pokuty mohou navíc vést pouze příspěvní, která umožnila Komisi zjistit existenci protiprávního jednání s menšími obtížemi.

22. SGL uvádí, že všechny skutečnosti uvedené v jejím prohlášení ze dne 8. června 1999, jakož i jejích odpovědích na žádost o informace ze dne 30. června 1997, musí být považovány v plném rozsahu za spolupráci, jelikož nelze činit rozdíl mezi výslovným přiznáním protiprávního jednání a skutkových okolností nebo předložením dokumentů prokazujících takové protiprávní jednání. Má za to, že existuje absolutní právo nevyptávat.

23. Pokud by Soudní dvůr toto tvrzení odmítl, SGL argumentuje, že napadený rozsudek je v každém případě v souladu s ustálenou judikaturou.

24. Pokud jde o druhou část důvodu kasačního opravného prostředku, jež se týká žádosti o informace ze dne 30. června 1997, Komise tvrdí, že i bod 412 rozsudku je stížen řadou vad. Soud patrně připisuje Komisi názor, který nikdy nevyjádřila. Komise zdůrazňuje, že nepřiznala SGL menší snížení proto, že SGL nejmenovala všechny společnosti, které upozornila, nýbrž že nepřiznala

25. SGL souhlasí se závěry Soudu. Má za to, že neexistuje žádný právní základ pro žádost o informace vzhledem k tomu, že upozornění ostatních účastníků kartelové dohody netvoří skutkovou podstatu protiprávního jednání stanoveného v čl. 81 odst. 1 ES. Článek 11 nařízení č. 17 nedává Komisi pravomoc klást takové otázky. V případě, že upozornění ostatních účastníků kartelové dohody může být považováno za přitěžující okolnost, přiznání musí být považováno za spolupráci. V každém případě Soud správně rozhodl, že SGL nebyla povinna odpovědět.

26. Komise konečně tvrdí, že Soud rozhodl, že příspěvní v odpovědi na žádost o informace vede ke stejnému snížení jako spontánní příspěvní. V této souvislosti má Komise za to, že Soud odmítl názor, že snížení pokuty lze přiznat pouze v případě příspěvní, které usnadňuje plnění úkolu Komise. Je zjevné,

že výše uvedené platí *a fortiori* v případě, že je příspěvní spontánní, neboť k němu dochází v rané fázi, a proto umožňuje Komisi nepřijmout některá opatření v rámci šetření, jako je vydání žádosti o informace.

připomněl, že právo nevyhovídat může být přiznáno, pouze pokud by byl dotyčný podnik povinen poskytnout odpovědi, kterými by byl veden k tomu, že by připustil existenci protiprávního jednání, jehož existenci má prokázat Komise (bod 402);

27. Srovnání s bodem C sdělení o spolupráci Soudem nepodporuje názor Soudu, nýbrž názor Komise. Názor, že příspěvní v odpovědi na žádost o informace by mělo být zohledněno stejně jako spontánní příspěvní, není s uvedeným sdělením slučitelné. Pokud má Soud za to, že s oběma situacemi by mělo být zacházeno stejně, porušil článek 15 nařízení č. 17 v spojení se sdělením o spolupráci.

— připomněl judikaturu, podle které za účelem zachování užitečného účinku článku 11 nařízení č. 17 má Komise právo ukládat podnikům, aby poskytly veškeré nezbytné informace týkající se skutkových okolností, které jim mohou být známy, a aby jí podle potřeby předaly dokumenty s nimi související, které mají v držení, i když mohou sloužit k prokázání protisoutěžního jednání, a že tato pravomoc Komise získávat informace neodporuje ani čl. 6 odst. 1 a 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), ani judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (body 403 a 404);

VI – Relevantní části rozsudku

28. V první části rozsudku Soud:

— upřesnil, že absolutní právo nevyhovídat nelze uznat, neboť uznání takového práva by totiž šlo nad rámec toho, co je nezbytné pro ochranu práv obhajoby podniků, a představovalo by neodůvodněnou překážku plnění úkolu Komise dbát na dodržování pravidel hospodářské soutěže na společném trhu. Dále

— poznamenal dále, že ačkoli Soudní dvůr v rozsudku *Limburgse Vinyl Maat-*

schappij a další v. Komise⁷ rozhodl, že po rozsudku Orkem v. Komise⁸ došlo v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, kterou Soudní dvůr musí vzít v úvahu, k novému vývoji v rozsudku Funke, rozsudku Saunders v. Spojené království a rozsudku J. B. v. Švýcarsko, Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise neprovedl obrat ve své judikatuře (bod 405);

namíste konstatovat, že vedle otázek čistě skutkových a žádostí o předložení již existujících dokumentů Komise požadovala popis předmětu a průběhu několika setkání, kterých se SGL zúčastnila, jakož i výsledky/závěry těchto setkání, přičemž bylo jasné, že Komise měla podezření, že předmětem uvedených setkání bylo omezení hospodářské soutěže. Z toho vyplývá, že takovou žádostí mohla SGL vést k přiznání své účasti na protiprávním jednáním porušujícím pravidla hospodářské soutěže Společenství (bod 407).

- konečně došel k závěru, že povinnost odpovědět na čistě skutkové otázky položené Komisí a vyhovět jejím žádostem o předložení již existujících dokumentů nemůže porušit základní zásadu dodržování práv obhajoby, jakož i základní zásadu práva na spravedlivý proces, které v oblasti práva hospodářské soutěže poskytují ochranu rovnocennou ochraně zaručené článkem 6 EÚLP (bod 406).

30. V následujících bodech, které tvoří předmět tohoto kasačního opravného prostředku, však Soud konstatoval:

29. Dále uvedl:

- pokud se jedná o to, v jakém rozsahu byla SGL povinna odpovědět v souladu s výše uvedenou judikaturou na žádost o informace ze dne 31. března 1999, je

„408 Stejně zjištění platí, pokud jde o žádosti směřující k získání zápisů z uvedených setkání, pracovních a přípravných dokumentů, které se jich týkají, ručně psaných poznámek s nimi souvisejících, poznámek a závěrů vztahujících se k těmto setkáním, plánovacích a diskusních dokumentů, jakož i návrhů na provádění zvýšení cen uskutečněných v letech 1992 až 1998.

7 — Rozsudek ze dne 15. října 2002, nazvaný „PVC II“ (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375).

8 — Rozsudek ze dne 18. října 1989 (374/87, Recueil, s. 3283).

409 Jelikož SGL nebyla povinna odpovídat na tento druh otázek obsažených

v žádosti o informace ze dne 31. března 1999, musí být skutečnost, že v těchto bodech podnik nicméně informace poskytl, považována za jeho dobrovolnou spolupráci, která může odůvodnit snížení pokuty na základě sdělení o spolupráci.

411 Z toho vyplývá, že Komise zneužala význam spolupráce poskytnuté v této souvislosti SGL.“

31. Pokud jde o žádost o informace týkající se telefonického upozornění, Soud rozhodl:

410 Tento závěr nemůže být vyvrácen argumentem Komise, podle kterého dotčené informace nebyly poskytnuty spontánně, ale jako odpověď na žádost o informace. Bod D odst. 2 první odrážka sdělení o spolupráci totiž nevyžaduje spontánní akt učiněný pouze z iniciativy dotyčného podniku a omezuje se na požadování informací, které přispívají „k potvrzení“ existence protiprávního jednání, kterého se podnik dopustil. Kromě toho, i když bod C, který se týká významnějšího snížení pokuty, nežli je snížení uvedené v bodu D, umožňuje zohlednit poskytnutou spolupráci poté, co Komise provedla šetření na základě rozhodnutí u podniků tvořících „kartel“. Proto okolnost, že žádost o informace byla zaslána SGL na základě čl. 11 odst. 1 nařízení č. 17, nemůže být určující pro snížení významu spolupráce poskytnuté podnikem na základě bodu D odst. 2 první odrážky sdělení o spolupráci tím méně, že taková žádost je aktem méně omezujícím nežli šetření prováděné na základě rozhodnutí.

„412 Pokud Komise vytýká SGL, že jí poskytla neúplnou odpověď na otázku, které podniky SGL informovala o blížícím se šetření Komise v červnu 1997, je pravdou, že dopisem ze dne 30. července 1997 SGL omezila své přiznání na VAW a další podnik, aniž by uvedla, že rovněž informovala UCAR. Nicméně sama Komise zdůraznila, že upozornění SGL zvyšuje závažnost protiprávního jednání, které vedlo k uložení pokuty, jejíž odrazující účinek byl významnější než obvykle, a odůvodňovalo to, že bylo považováno za přitěžující okolnost, jelikož toto jednání SGL vytvořilo nezbytné podmínky k zachování činnosti kartelu a prodloužení jeho nepříznivých účinků. Jeví se tedy, že SGL nemusela Komisi informovat o tom, že upozornila jiné podniky. Tyto informace totiž mohly způsobit sankci, kterou Komise hodlala SGL uložit. Komise tedy rovněž v tomto bodě zneužala jednání SGL tím, že jí vytkla, že poskytla neúplnou odpověď.“

VII – Právní rozbor

32. Jak bylo uvedeno výše, kasační opravný prostředek Komise se týká zejména bodů 408, 409, 410 a 412.

33. Svým rozhodnutím Komise přiznala SGL na základě první odrážky bodu D odst. 2 sdělení o spolupráci snížení 30 % z výše pokuty, která by jinak byla SGL uložena. Jak je uvedeno v napadeném rozsudku, Komise má za to, že „podnik si zaslouží snížení pokuty pouze tehdy, pokud je jeho spolupráce ‚spontánní‘ a nenáleží do rámce ‚výkonu vyšetřovací pravomoci‘“. Komise došla k závěru, že vzhledem k tomu, že podstatná část informací poskytnutých SGL fakticky představuje odpověď SGL na formální žádost Komise o informace, mají být za spontánní příspěví ve smyslu sdělení považovány pouze informace obsažené v prohlášení, které šly nad rámec toho, co bylo požadováno na základě článku 11. SGL kromě toho předala své prohlášení ze dne 8. června 1999 pouze po zaslání upomínky, ve které si Komise vyhradila právo přijmout formální rozhodnutí na základě čl. 11 odst. 5⁹.

34. V řízení před Soudem SGL uplatňovala, že Komise nedoceníla její spolupráci v rámci

sdělení o spolupráci. Tvrdila, že nebyla povinna odpovědět na některé otázky uvedené v žádosti Komise o informace, neboť by tím svědčila ve svůj vlastní neprospěch. Argumentovala, že s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva byla dokonce oprávněna odmítnout jakkoli přispět k prokázání své viny.

35. Soud rozhodl, že Komise v řadě aspektů nedoceníla význam spolupráce poskytnuté SGL, a snížil proto výši pokuty.

36. Soud nejprve připomněl ustálenou judikaturu (body 402, 403 a 404) a poté se nejdříve zabýval žádostí o informace ze dne 31. března 1999 (body 407, 408 a 409) a žádostí o informace ze dne 30. června 1997 (bod 412).

37. Žádost o informace ze dne 31. března 1999 se týkala jednání soutěžitelů v odvětví grafitových elektrod. Komise požadovala, mimo jiné, popis předmětu a průběhu několika setkání, kterých se SGL zúčastnila, jakož i výsledky/závěry těchto setkání. Požadovala rovněž předložení určitých dokumentů,

⁹ – Viz bod 173 odůvodnění rozhodnutí Komise, částečně uvedený v bodu 401 rozsudku.

mimo jiné kopií pozvánek, programů, seznamů účastníků, ručně psaných poznámek, přípravných dokumentů a prováděcích dokumentů týkajících se zvýšení ceny během rozhodného období¹⁰.

lika setkání šla nad rámec přípustných otázek podle článku 11 nařízení č. 17. Tento závěr není součástí tohoto kasačního opravného prostředku.

38. Ve své žádosti o informace ze dne 30. června 1997 Komise uvedla, že podle informací získaných od jiné společnosti byla posledně jmenovaná společnost upozorněna SGL na možné blízké šetření, a požádala o sdělení, zda SGL obdržela tyto informace od společnosti působící v dotčeném odvětví, a pokud ano, o sdělení názvu uvedené společnosti. Svou druhou otázkou Komise žádá o sdělení názvů společností, které SGL takto upozornila¹¹.

40. Soud proto v bodech 407 až 409 a v bodě 412 napadeného rozsudku určil, že odpovědi SGL na žádosti o informace, které jí byly určeny podle čl. 11 odst. 2 nařízení č. 17, opravňovaly uvedenou společnost – v rozporu s názorem vyjádřeným Komisí ve sporném rozhodnutí – ke snížení výše jí uložené pokuty v souladu se sdělením o spolupráci.

Žádost ze dne 31. března 1999

41. Soud odmítl argument Komise, že jakékoli snížení na základě odpovědi SGL by v každém případě bylo menší než v případě spontánního sdělení ze strany dotčeného podniku (viz bod 410).

39. V řízení před Soudem Komise uznala, že otázka týkající se předmětu a průběhu něko-

42. Komise tvrdí, že uvedené části rozsudku jsou stíženy právní vadou a že rozsudek je v tomto rozsahu v rozporu s článkem 15 ve spojení s článkem 11 nařízení č. 17 a sdělením o spolupráci. Právní vadou je stíženo rovněž odůvodnění (je rozporné), a jedná se tedy opět o nesprávné právní posouzení.

10 – SGL odpověděla dopisem ze dne 25. května 1999 (kterým odpověděla na osmou až desátou otázku týkající se údajů o obratu a tržbách) a prohlášením ze dne 8. června 1999 (ve kterém uvedla, že není povinna odpovědět na první až pátou otázku a částečně na sedmou otázku, a je tedy namísto považovat její spolupráci za spontánní. V prohlášení je uveden popis jednání a jsou k němu přiloženy dokumenty, které skutečně existovaly a byly v jejím držení).

11 – SGL odpověděla dopisem ze dne 30. července 1997. Dříve, než odpověděla na druhou otázku, napadla právní základ a odkázala na svá práva obhajoby.

43. Ačkoli je tento důvod kasačního opravného prostředku předložen s ohledem na použití sdělení o spolupráci, týká se zejména závěrů Soudu souvisejících s rozsahem práva podniku nevypovídat ve vlastní neprospěch.

44. Je známo, že úkolem Komise je šetřit a trestat porušení pravidel hospodářské soutěže upravených Smlouvou o ES. Ke splnění tohoto úkolu může Komise podle čl. 11 odst. 1 nařízení č. 17 požadovat všechny nezbytné informace. Takové informace si musí nejdříve vyžádat prostřednictvím jednoduché formální žádosti o informace (čl. 11 odst. 2) a, pokud podnik takové žádosti nevyhoví, prostřednictvím formálního rozhodnutí (čl. 11 odst. 5)¹².

45. Ve známé věci *Orkem v. Komise*¹³, ve které Soudní dvůr posuzoval vyšetřovací pravomoci Komise s ohledem na práva obhajoby, Soudní dvůr konstatoval, že společnosti jsou povinny aktivně spolupracovat při šetření.

12 — Tento dvoustrupňový proces byl zrušen nařízením Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205). Podle článku 18 uvedeného nařízení si Komise může ihned vyžádat informace od podniku prostřednictvím rozhodnutí.

13 — Vyše uvedený rozsudek, body 22 až 27.

46. Povinnost aktivně spolupracovat s Komisí však neznamená, že podnik musí vypovídat ve vlastní neprospěch a přiznat porušení pravidel hospodářské soutěže.

47. V této souvislosti Soudní dvůr označil rozlišení mezi poskytnutím odpovědi na otázku, na straně jedné, a předložením dokumentů, na straně druhé. Pokud jde o prvně jmenovaný aspekt, Soudní dvůr rozlišoval dále dva aspekty. Uvedl, že Komise má právo požadovat, aby podnik odpověděl na otázky skutkové povahy, avšak nemá pravomoc požadovat, aby podnik poskytl odpovědi, které by mohly vést k přiznání existence jeho protiprávního jednání. Ve vztahu k poslední jmenovanému aspektu se může podnik dovolávat svého práva nevypovídat v rámci svých práv obhajoby. Pokud jde o předložení dokumentů, Soudní dvůr nijak neomezil vyšetřovací pravomoci Komise. Dotčený podnik musí předložit dokumenty, které již existují a týkají se předmětu šetření, pokud je o to požádán, a to i pokud takové dokumenty mohou být použity k prokázání existence protiprávního jednání¹⁴.

48. Za účelem odhalení nejzávažnějších případů kartelových dohod Komise přijala politiku shovívavosti. Tato politika je

14 — Viz body 34 a 35.

popsána v takzvaném sdělení o spolupráci. Výměnou za spolupráci (poskytnutí relevantních informací či důkazů) může být přiznáno snížení pokuty – v závislosti na míře spolupráce.

odpovídají kritériím rozsudku Orkem v. Komise a nelze je považovat za spolupráci ve smyslu sdělení o spolupráci.

49. Je třeba připomenout, že politika shovívavosti nezahrnuje žádný prvek donucení. Je naopak založena na dobrovolné spolupráci. Snížení pokuty výměnou za spolupráci je tedy slučitelné s právy obhajoby a zejména s právem nevypovídat ve vlastní neprospěch¹⁵.

50. Snížení pokuty bude dále přiznáno na základě příspěví v průběhu správního řízení pouze tehdy, pokud jednání podniku umožnilo Komisi konstatovat existenci protiprávního jednání s méně obtížemi a případně toto protiprávní jednání ukončit¹⁶.

51. V tomto kasačním opravném prostředku Komise uplatňuje, že informace požadované na základě čl. 11 odst. 2 nařízení č. 17

52. Právní otázkou tedy je, zda odpověď SGL na žádost Komise má být považována za dobrovolnou spolupráci nebo za splnění povinnosti¹⁷. Prvním krokem je tedy přezkoumání povahy otázek předložených Komisí. Jinými slovy, mohla Komise získat požadované informace na základě čl. 11 odst. 5 nařízení č. 17? Pokud je odpověď kladná, poskytnutí informací dotčeným podnikem jednoduše odpovídá splnění povinností podle článku 11 nařízení č. 17. Taková „spolupráce“ nepředstavuje spolupráci ve smyslu sdělení o spolupráci. Pokud je však odpověď na výše uvedenou otázku záporná a dotčený podnik nicméně informace poskytne, jeho jednání je třeba považovat za spolupráci ve smyslu uvedeného sdělení.

53. Mimoto připomínám, že pokud podnik sám osloví Komisi a vyjádří svou ochotu spolupracovat, může si Komise vyžádat další informace nad rámec těch, které již dotčený podnik poskytl. Komise může takové infor-

15 – Rozsudek ze dne 14. července 2005, Acerinox v. Komise (C-57/02 P, Sb. rozh. s. I-6689, body 87 až 89).

16 – Viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2000, SCA Holding v. Komise (C-297/98 P, Recueil, s. I-10101, bod 36). V kontextu sdělení o spolupráci, viz rozsudek ze dne 28. června 2005, Dansk Rorindustri a další v. Komise (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 395 a 396).

17 – Z právního hlediska není podnik povinen odpovědět na žádost podle čl. 11 odst. 2, pokud však odmítne odpovědět, Komise má podle čl. 11 odst. 5 nařízení č. 17 právo požadovat předložení informací rozhodnutím. Nesplnění podléhá sankcím. V konečném důsledku má tedy podnik povinnost žádosti Komise vyhovět.

mace získat na základě písemné žádosti. Je zřejmé, že takové žádosti a odpovědi je třeba zohlednit při celkovém posouzení spolupráce ze strany dotčeného podniku na základě sdělení o spolupráci.

patrně vymezil hranici mezi „přípustnými“ a „nepřípustnými“ dokumenty. Jinými slovy, vzhledem k tomu, že Komise neměla právo nutit SGL k odpovědi na otázky o předmětu a výsledcích takových jednání, nemohla ani požadovat související dokumenty.

54. Za účelem posouzení možnosti snížení pokuty Soud použil výše uvedené kritérium. Ověřil, zda byla SGL povinna předložit požadované dokumenty.

57. Mám za to, že tento názor je nesprávný, nebo přinejmenším stížen vadou, ze tří různých důvodů.

55. Při ověření, zda žádost o informace obsahuje otázky, které není Komise oprávněna položit na základě čl. 11 odst. 5 nařízení č. 17, Soud správně konstatoval, že otázka týkající se předmětu a výsledku určitých jednání je nepřijatelná. Odpověď na takovou otázku by nevyhnutelně představovala výpověď ve vlastní neprospěch. Jak je uvedeno výše, Komise tuto skutečnost uznala v řízení před Soudem. Tento závěr není součástí tohoto kasačního opravného prostředku.

58. Zaprvé, vzhledem k tomu, že informace zmíněné v bodech 408 a 409 se týkají „dokumentů“, a nikoli žádosti o „odpovědi“, Soud nepoužil rozlišení naznačené v uvedené judikatuře mezi dokumenty, na jedné straně, a odpověďmi na otázky, na straně druhé. Přinejmenším nepoužil zásady stanovené v uvedené judikatuře pro skutkové okolnosti věci.

56. Soud tehdy dále uvedl, že stejná úvaha platí i pro některé dokumenty. Usoudil, že žádost o předložení takových dokumentů mohla SGL vést k přiznání její účasti na protiprávním jednáním porušujícím pravidla hospodářské soutěže Společenství. Takto

59. Zadruhé, jak správně uvedla Komise, odůvodnění Soudu je vnitřně rozporné. Soud nejprve výslovně opakuje zásady stanovené ve věci *Orkem v. Komise* a svůj rozsudek ve věci *Mannesmannröhren-Werke v. Komise*¹⁸. V bodech 403, 406 a 407 tedy

18 — Rozsudek ze dne 20. února 2001 (T-112/98, Recueil, s. II-729).

odkazuje na ustálenou judikaturu, avšak v bodě 408 jí nerespektuje. Uvedená judikatura byla mnohokrát potvrzena, naposledy v rozsudcích nazvaných „příplatek za legování“¹⁹.

60. Soudní dvůr totiž ve věci PVC II²⁰ rozhodl, že po rozsudku Orkem došlo v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, kterou Soudní dvůr musí vzít v úvahu, k novému vývoji v rozsudku Funke, rozsudku Saunders v. Spojené království a rozsudku J. B. v. Švýcarsko. Neshledal nicméně žádný důvod pro obrat ve své judikatuře, jak uznal ostatně i Soud²¹. Závěry Soudu jsou tedy zjevně v rozporu s ustálenou judikaturou. Navíc, což je samo o sobě pozoruhodné, rozsudek neobsahuje v relevantních bodech žádné zvláštní odůvodnění.

61. Ačkoli tedy Soud došel k závěru, že nedošlo k obratu v ustálené judikatuře ve věci PVC II, došel nicméně k jinému výsledku. V napadeném rozsudku není pro tuto skutečnost uveden žádný důvod. Jak je uvedeno výše, jedná se opět o rozpor. I jen z těchto důvodů je namístě rozsudek Soudu v bodě 408 zrušit.

62. Soudní dvůr přikládá velkou hodnotu judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Je rovněž pravdou, že vzhledem k důvodu kasačního opravného prostředku, kterým je uplatňováno porušení práva nevypovídat ve svůj neprospěch, se Soudní dvůr nemusel touto otázkou v projednávané věci skutečně zabývat²². Obecněji však může být namístě otázka, zda existují vůbec nějaké důvody pro změnu judikatury ustálené ve věci Orkem v. Komise, jež byla posléze následována s ohledem na pozdější judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Jak dále vysvětlím, mám za to, že takové přesvědčivé důvody neexistují.

63. Zprv je namístě připomenout, že uvedená judikatura se týká fyzických osob v rámci „klasického“ trestního řízení. Právo hospodářské soutěže se týká naopak podniků. Komise může ukládat pokuty podnikům a sdružením podniků pouze za porušení článků 81 ES a 82 ES. Závěry Evropského soudu pro lidská práva nelze bez dalšího jednoduše převést na právnické osoby či podniky²³. V této souvislosti připomínám, že v některých státech mají právo nevypovídat ve vlastní neprospěch pouze fyzické osoby a právnické osoby se jej nemohou dovolávat²⁴. Ve Spojených státech se tak společ-

19 — Rozsudky Acerinox v. Komise (uvedený výše v poznámce 15, bod 86), a ze dne 14. července 2005, ThyssenKrupp v. Komise (C-65/02 P a C-73/02 P, Sb. rozh. s. I-6773, bod 49).

20 — Rozsudek uvedený výše v poznámce 7.

21 — Tamtéž, bod 405.

22 — Rozsudek PVC II, body 274 až 276.

23 — V některých členských státech mohou orgány v souladu s vnitrostátním právem rovněž ukládat jiné druhy sankcí, jako je odnětí svobody ředitelů či manažerů odpovědných za porušení článků 81 ES a 82 ES jejich společnostmi. Lze přepokládat, že zde budou existovat odpovídající silnější procesní práva a záruky.

24 — US Supreme Court, United States v. Whit 322 US 694(1944).

nosti nemohou dovolávat pátého dodatku k ústavě Spojených států. Pátý dodatek stanoví, že „nikdo nemůže být nucen svědčit ve svůj neprospěch v jakékoli trestní věci“. Toto právo či výsada nevypovídat ve svůj neprospěch je osobní povahy. Vztahuje se pouze na fyzické osoby. Právnícké osoby se nemohou dovolávat práva nevypovídat podle pátého dodatku. Jinými slovy, právnícké osoby musí předložit dokumenty, pokud jsou o to požádány.

64. Zadruhé, není sporu o tom, že Evropský soud pro lidská práva rozšířil některá práva a svobody na společnosti a jiné právnícké osoby. Totéž platí podle práva Společenství a podle Listiny základních práv Evropské unie vyhlášené v Nice dne 7. prosince 2000 (Úř. věst. C 364, s. 91). Evropský soud pro lidská práva rovněž rozlišuje mezi úrovní ochrany přiznávanou fyzickým osobám, na straně jedné, a právníckým osobám, na straně druhé. Tuto skutečnost lze dovodit z jiných ustanovení úmluvy o základních právech, jako je článek 8. Například, v rozsudku Niemietz²⁵ Evropský soud pro lidská práva naznačil, že ochrana prostor k podnikání může být slabší, než je ochrana obydlí. Uvedený soud rozhodl, že pojem „obydlí“ by mohl být rozšířen i na kancelář a takový výklad by se nedotkl nepřiměřeně smluvních států, neboť ty by si zachovaly právo zasáhnout v rozsahu vyplývajícím

z čl. 8 odst. 2. Uvedený rozsudek byl později potvrzen ve věci Colas Est a další v. Francie²⁶. V uvedeném rozsudku Evropský soud pro lidská práva rozhodl, stejně jako v rozsudku Niemietz, že za určitých okolností mohou být práva zaručená článkem 8 vykládána v tom smyslu, že zahrnují právo na respektování sídla, poboček nebo jiných obchodních prostor společnosti. V souladu s uvedenou judikaturou Soudní dvůr rozhodl ve věci Roquette Frères²⁷, že „[p]ro účely určení rozsahu uvedené zásady ve vztahu k ochraně obchodních prostor je třeba přihlížet k judikatuře Evropského soudu pro lidská práva následující po výše uvedeném rozsudku Hoechst v. Komise. Podle uvedené judikatury, zaprvé, ochrana obydlí stanovená v článku 8 EÚLP může být za určitých okolností rozšířena na takové prostory [odkaz na rozsudek Colas Est, bod 41] a, zadruhé, právo zásahu stanovené v čl. 8 odst. 2 EÚLP může být širší v případech profesních či obchodních činností nebo prostor, než v jiných případech [odkaz na rozsudek Niemietz, bod 31]“.

65. Zatřetí, pokud jde o článek 6 úmluvy, rozhodující je skutečnost, že žádost

26 — Rozsudek ze dne 16. dubna 2002, č. 37971/97 CEDH 2002-III.

27 — Rozsudek ze dne 22. října 2002 (C-94/00, Recueil, s. I-9011, bod 29).

25 — Rozsudek ze dne 16. prosince 1992, série A č. 251-B.

o předložení dokumentů nesmí být v rozporu s právem nevyprávět. Evropský soud pro lidská práva neuznává absolutní právo nevyprávět. Ve věci Saunders rozhodl, že „[p]rávo nevyprávět ve svůj neprospěch se však týká zejména respektování vůle obviněné osoby nevyprávět. Jak je běžně uznáváno v právních rádech smluvních států úmluvy i v jiných zemích, nevztahuje se toto právo na použití materiálů v trestním řízení, které mohou být získány od obviněné osoby donucovacími prostředky, avšak které existují nezávisle na vůli podezřelého, jako jsou, například, *dokumenty* získané na základě povolení k prohlídce, dechové zkoušky, vzorků krve či moči a tkáně pro účely zkoušek DNA“²⁸. Uvedený závěr byl nedávno potvrzen ve věci J. B. v. Švýcarsko.

66. Právo nevyprávět ve svůj neprospěch se tedy nevztahuje na informace, které existují nezávisle na vůli podezřelého, jako jsou dokumenty. Takové dokumenty mohou být požadovány a mohou být použity jako důkazní prostředky. V této souvislosti odkazují zejména na zdokumentované informace týkající se interních procesů a rozhodování podniku a používané v této souvislosti, například, marketingové nebo cenové strategie. Takové informace, které jsou určeny k internímu použití, mohou být předmětem žádosti. Takové dokumenty mohou vést

k odhalení kartelové dohody nebo jednání ve shodě, to však samo o sobě není výpovědí v neprospěch dotčené osoby. Takovou možnost lze stále vyvrátit. Další rozšíření uvedeného práva by zmařilo objektivní cíl judikatury a narušilo by rovnováhu při prosazování práva.

67. Konečně je třeba připomenout, že je nutné zachovat rovnováhu mezi základními právy právnických osob a prosazováním hospodářské soutěže: v sázce je ochrana základních práv oproti účinnému prosazování práva hospodářské soutěže Společenství. Jak potvrdil Soudní dvůr ve věci *Eco Swiss*²⁹, článek 81 ES je základním ustanovením, které má zásadní význam pro splnění úkolů svěřených Společenství a zejména pro fungování vnitřního trhu. Článek 81 ES tvoří součást veřejného pořádku. Pokud by Komise neměla pravomoc požadovat předložení dokumentů, její prosazování práva hospodářské soutěže v rámci právního řádu Společenství by bylo do značné míry závislé buď na dobrovolné spolupráci nebo na použití jiných donucovacích prostředků, jako jsou například přepadové kontroly. Je zjevné, že by mělo být i nadále možné účinně prosazovat právo na základě přiměřených zásad veřejného práva Společenství, a stejně tak je zjevné, že je třeba zároveň respektovat práva obhajoby. Mám za to, že platí posledně

28 — Bod 69, kurzíva provedena autorem tohoto stanoviska.

29 — Rozsudek ze dne 1. června 1999 (C-126/97, Recueil, s. I-3055).

jmenovaná možnost. Podle aktuální judikatury dotyčný podnik ještě může, buď v průběhu správního řízení nebo v průběhu řízení před soudy Společenství, tvrdit, že předložené dokumenty mají jiný smysl, nežli ten, který jim přikládá Komise.

Žádost o informace ze dne 30. června 1997

68. V projednávané věci dotyčné dokumenty existovaly a mohly být v konečném důsledku požadovány prostřednictvím rozhodnutí vydaného na základě čl. 11 odst. 5 a podnik byl povinen je předložit, pokud je měl v držení.

70. Pokud jde o žádost o informace ze dne 30. června 1997, tedy o druhou žádost, jež směřovala k tomu, aby SGL sdělila názvy podniků, jež upozornila, je namístě připomenout následující.

69. Mám tedy za to, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, neboť důvod pro snížení pokuty neexistuje ani na základě sdělení o spolupráci. Jak Komise uvedla ve sporném rozhodnutí, nezohlednila informace, o kterých se domnívala, že jí je SGL v každém případě musela poskytnout v odpovědi na žádost o informace. Zohlednila informace poskytnuté SGL, které šly nad rámec toho, co bylo požadováno na základě čl. 11 odst. 2 nařízení č. 17. Při snížení pokuty SGL však Soud rovněž zohlednil otázku týkající se žádosti o popis předmětu a výsledků několika setkání. Vzhledem k tomu, že Komise uznala, že tato část žádosti byla nepřijatelná, nemohla takovou část zohlednit při stanovení pokuty.

71. Komise tvrdí, že podle bodu 412 napačeného rozsudku měl Soud patrně za to, že cílem Komise bylo dosáhnout přiznání protiprávního jednání a že se tedy, v souladu s rozsudkem *Orkem v. Komise*, na SGL vztahovala práva obhajoby a měla na základě sdělení o spolupráci právo na snížení své pokuty.

72. Komise tvrdí, že otázka, kterou položila, nešla na rámec jejích vyšetřovacích pravomocí, a tedy že odpověď na tuto otázku nešla nad rámec žádosti podle článku 11 nařízení č. 17. Neexistoval tedy důvod pro snížení pokuty na základě sdělení o spolupráci. Druhým důvodem pro nesnížení pokuty na základě sdělení o spolupráci byla navíc skutečnost, že odpověď SGL byla neúplná a chybná.

73. Komise tvrdí, že dotyčná otázka není otázkou vedoucí k přiznání protiprávního jednání. V této souvislosti Komise připomíná, že sám Soud rozhodl, že upozornění nezakládá porušení článku 81 ES. Komise má za to, že otázkou je, zda by odpověď vedla k takovému závěru o existenci protiprávního jednání, že by podniku bylo možno uložit sankci pouze na základě této odpovědi. Komise má za to, že odpověď na tuto otázku je záporná. Skutečnost, že upozornění bylo považováno za přítěžující okolnost, nemá na tento závěr vliv. K tomu, aby mohla k tomuto závěru dojít, musela Komise nejprve určit existenci protiprávního jednání. Informace týkající se upozornění nemohla takové určení nahradit.

74. Podle Komise se navíc Soud dopustil logického pochybení. Skutečnost, že Komise považovala upozornění za přítěžující okolnost, není součástí zjištění skutkové podstaty, nýbrž výkonem posuzovací pravomoci Komise v rámci její politiky stanovení pokut. Podle logiky uplatňované Soudem by Komise mohla takovou otázku položit, pokud by se rozhodla neupravit pokutu na základě přítěžující okolnosti.

75. Jak jsem již vysvětlil ve svém stanovisku k věci C-308/04 P, Soud došel správně k závěru, že skutečnost, že SGL upozornila

ostatní podniky na blízké šetření, nepředstavuje specifické a samostatné protiprávní jednání, ale chování, které zvyšuje závažnost původního protiprávního jednání, a je možno je tedy zohlednit jako přítěžující okolnost při stanovení pokuty.

76. Uvedené jednání tedy samo o sobě není protiprávním jednáním a než je Komise zohlední jako přítěžující okolnost, musí prokázat původní protiprávní jednání. Uvedené jednání je však stále skutečností, která může vést ke zvýšení pokuty, a Komise je tedy musí odpovídajícím způsobem prokázat. Skutečnost, že Komise má posuzovací pravomoc při stanovení výše pokuty, na tom nic nemění. Uvedenou pravomoc má i ve vztahu k původnímu porušení, tím však není dotčen problém, zda určitá otázka vede k odpovědi v neprospěch dotyčného podniku.

77. Jak tedy Soud správně uvedl v bodu 412 napadeného rozsudku, SGL nebyla povinna Komisi informovat o tom, že upozornila ostatní podniky. Komise sice může položit otázku týkající se těchto upozornění, nemůže

však nutit SGL na ni odpovědět. V rozporu s tvrzením Komise se tato otázka netýká objektivních skutečností.

Závěrečné poznámky a řešení

78. Je však třeba připomenout, že ačkoli SGL nebyla povinna na tuto otázku odpovědět, odpověděla na ni neúplně a chybně. Nelze mít za to, že by uvedené jednání prokazovalo skutečnou spolupráci a rozsudek je v tomto bodě chybný. V této souvislosti pouze odkazují na nedávnou judikaturu, kde Soudní dvůr konstatoval, že snížení na základě sdělení o spolupráci může být odůvodněné pouze tehdy, pokud poskytnuté informace a, obecněji, jednání dotčeného podniku mohou být považovány v tomto ohledu za prokazující skutečnou spolupráci z jeho strany a že ze samotné podstaty spolupráce, jak je popsána ve sdělení o spolupráci a zejména v úvodu k bodu D odst. 1, vyplývá, že pouze pokud prokáže dotčený podnik skutečnou spolupráci, lze na základě sdělení přiznat snížení pokuty³⁰.

80. Pokud jde o vztah mezi „spoluprací“ podle nařízení č. 17 a dobrovolnou spoluprací podle sdělení o spolupráci, jakož i o důsledky pro stanovení pokuty, z výše uvedených úvah a z judikatury vyplývá, že:

- podnik je v zásadě povinen spolupracovat s Komisí podle nařízení č. 17 (viz rozsudek *Orkem v. Komise*);
- pokud podnik omezí svou spolupráci na spolupráci, kterou je povinen poskytnout podle nařízení č. 17 (nyní nařízení č. 1/2003), takové omezení nikdy nemůže představovat přítěžující okolnost a být tak důvodem pro zvýšení pokuty³¹;
- pokud podnik odpoví na žádost o informace podle článku 11 nařízení č. 17 nad rámec vyšetřovací pravomoci

79. Z uvedeného důvodu neexistuje důvod pro snížení na základě bodu D odst. 1 sdělení o spolupráci.

³⁰ — Viz v této souvislosti rozsudek *Dansk Rorindustri a další v. Komise*, uvedený výše v poznámce 16, body 388 až 403.

³¹ — Tamtéž, bod 352.

Komise (pokud jsou otázky takového charakteru, že Komise nemůže podnik nutit, aby na ně odpověděl), taková odpověď může být považována za spolupráci na základě sdělení o spolupráci;

- podnik může obdržet příznivější zacházení podle sdělení o spolupráci, pokud prokáže opravdovou spolupráci a pokud taková spolupráce umožní Komisi konstatovat existenci protiprávního jednání s méně obtížemi a případně toto protiprávní jednání ukončit.

81. Z výše uvedených úvah vyplývá, že napadený rozsudek je stížzen několika vadami spočívajícími v nesprávném právním posouzení. Podle článku 61 prvního pododstavce Statutu Soudního dvora, je-li opravný prostředek opodstatněný, zruší Soudní dvůr rozhodnutí Soudu. Soudní dvůr může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Soudu k rozhodnutí.

82. Mám za to, že podmínky pro vydání konečného rozhodnutí jsou splněny. Soud

v zásadě přiznal SGL další snížení o 10 % podle první a druhé odrážky bodu D odst. 2 sdělení o spolupráci, stejně jako učinil v případě některých jiných účastníků kartelové dohody³², avšak následně toto snížení snížil o 2 až 8 % z důvodu jednání SGL³³. Vzhledem k tomu, že část 10 % snížení musí být přičtena druhé odrážce bodu D odst. 2, z rozsudku vyplývá, že snížení dotčeného snížení o 2 % rovněž souvisí s uvedeným ustanovením. Druhá část měla zohlednit odpovědi SGL na otázku položenou Komisí, která byla považována za jdoucí nad rámec pravomoci Komise, přičemž tyto odpovědi byly Soudem kvalifikovány jako spolupráce spadající do působnosti sdělení o spolupráci. Ve skutečnosti, jak je vysvětleno výše v bodu 69, pouze malá část otázek položených Komisí překračovala rámec toho, k čemu Komise mohla nutit tento podnik odpovědět. Tato část odpovídá zhruba jedné pětině dotčených požadovaných informací. Mám proto za to, že celkové snížení ve výši 4 %, navíc k 30 % snížení přiznanému Komisí, je odůvodněné. Je tedy třeba stanovit pokutu na 75,7 milionů eur.

32 — Podle rozhodnutí Komise (viz bod 41 odůvodnění), žádný z účastníků kartelové dohody nepopřel věcnou správnost skutkových zjištění, na kterých Komise založila své oznámení námitek. Snížení přiznané SGL, UCAR, C/G a VAW však bylo založeno pouze na první odrážce bodu D odst. 2. Komise argumentovala v řízení před Soudem, ačkoli uznala, že chybně neuvedla druhou odrážku uvedeného bodu, že snížení jí přiznané bylo založeno na obou odrážkách bodu D odst. 2. Soud rozhodl, že tato skutečnost měla být uvedena v rozhodnutí (viz bod 415 rozsudku). Soud proto přiznal další snížení o 10 % SGL, 10 % UCAR a 20 % C/G (VAW nepodala opravný prostředek), které bylo založeno na první a druhé odrážce bodu D odst. 2 sdělení o spolupráci: přehodnocení spolupráce podle první odrážky a ocenění, že nebyla popřena skutková zjištění podle druhé odrážky.

33 — Viz bod 418 napadeného rozsudku.

VIII – Závěry

83. Z výše uvedených důvodů navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl takto:

„— rozsudek Soudu ze dne 29. dubna 2004 ve věci Tokai Carbon a další v. Komise (T-139/01) se ruší;

— pokuta se stanoví ve výši 75,7 milionu eur.

— SGL se ukládá náhrada nákladů řízení.“